

 enabling delta life

Deltares

Zoute meren

Onderzoeksagenda

Theo Prins, Arno Nolte, Sebastiaan Mestdagh (Deltares)

Marijn Tangelder, Gerben Dekker, Eric van Zanten, Paul Paulus
(Rijkswaterstaat)

17 oktober 2024

Deltares
Enabling Delta Life

Inhoud

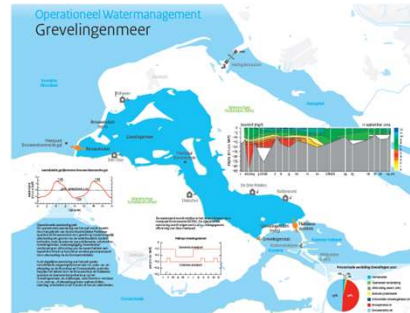
- Waarom één onderzoeksagenda
- Werkwijze
- Belangrijke kennisleemtes
- Aanbevelingen

Deltares

Grevelingenmeer en Veerse Meer: zoek het verschil

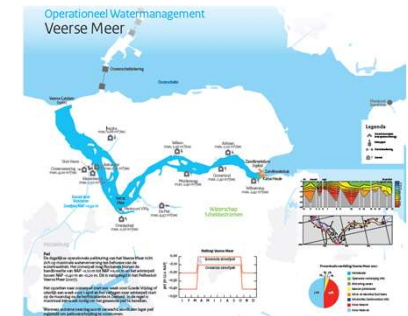
Grevelingenmeer

- 108 km²
- 575 miljoen m³
- Gemiddelde diepte ca. 5 m
- Maximale diepte 48 m
- ± 50% van oppervlak ondiep (minder dan 5 m)
- Saliniteit
  - Gemiddeld 30,2 psu
  - Minimum 27,9 psu
- Polderwaterafvoer 0,6-2,1 m³/s
- Uitwisseling met Noordzee (Brouwerssluis) en Oosterschelde (Flakkeese spuisluis)

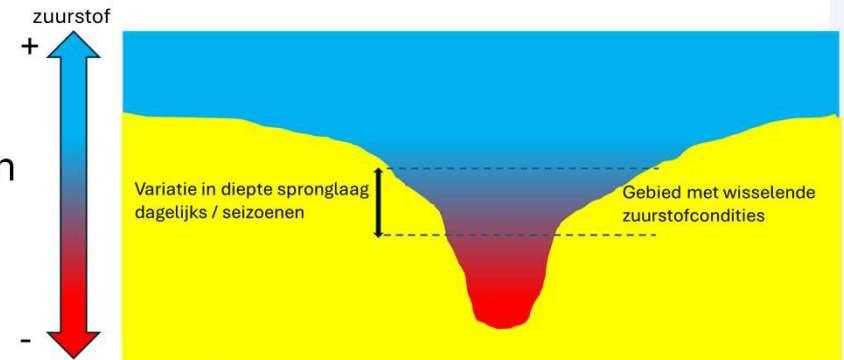
Veerse Meer

- 23 km²
- 114 miljoen m³
- Gemiddelde diepte ca. 5 m
- Maximale diepte 23 m
- ± 50% van oppervlak ondiep (minder dan 5 m)
- Saliniteit
  - Gemiddeld 27,7 psu
  - Minimum 20,7 psu
- Polderwaterafvoer 0,6-2,1 m³/s
- Uitwisseling met Oosterschelde (Katse Heule)

Grevelingenmeer en Veerse Meer: veel vergelijkbare problemen

- Min of meer stagnante zoute meren: gelaagdheid in de zomer door opwarming bovenlaag
- Zuurstofuitputting in de diepe delen onder de spronglaag in de zomer
- Veranderingen in soortensamenstelling en biomassa bodemdieren
- Bacteriematten op bodem in diepe en ondiepe delen
- Vogelstand
  - Verschillende trends bij bodemdiereters, viseters, planteneters
  - Niet voldaan aan instandhoudingsdoelen Vogelrichtlijn
- Veel (invasieve) exoten
- 2019, 2020: sterfte vis en bodemdieren in Veerse Meer

Grevelingenmeer en Veerse Meer

Naar een overkoepelend onderzoeksplan

- Naast verschillen, veel vergelijkbare problemen rond waterkwaliteit en ecologie
- Er is al veel kennis beschikbaar, maar op onderdelen is beter begrip nodig
  - Van oorzaken en gevolgen
  - of er samenhang is tussen waargenomen problemen
- Doel van een integraal onderzoeksprogramma
  - Gemeenschappelijke kennisvragen identificeren en prioriteren
  - Optimalisatie van de huidige inzet in monitoring en onderzoek
  - Optimalisatie van het gebruik van data en kennis

Werkwijze

Huidig inzicht in problemen waterkwaliteit/ecologie

Huidig inzicht in het ecologisch functioneren

Overzicht kennisvragen

Huidige monitoring en onderzoek, modellen

Leemtes in data, modellen, kennis

Deltares

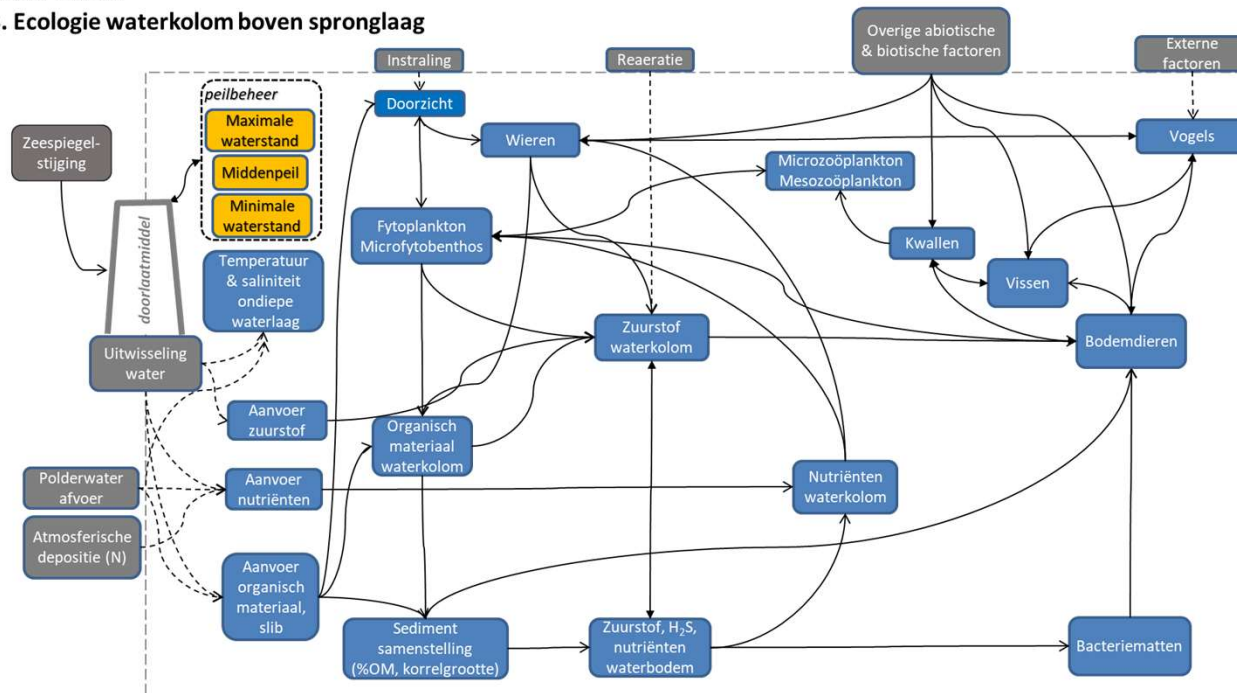
Ecologische evaluatie Natura 2000 beheerplannen

Ecologisch functioneren in beeld effectketens als hulpmiddel

Zoute meren

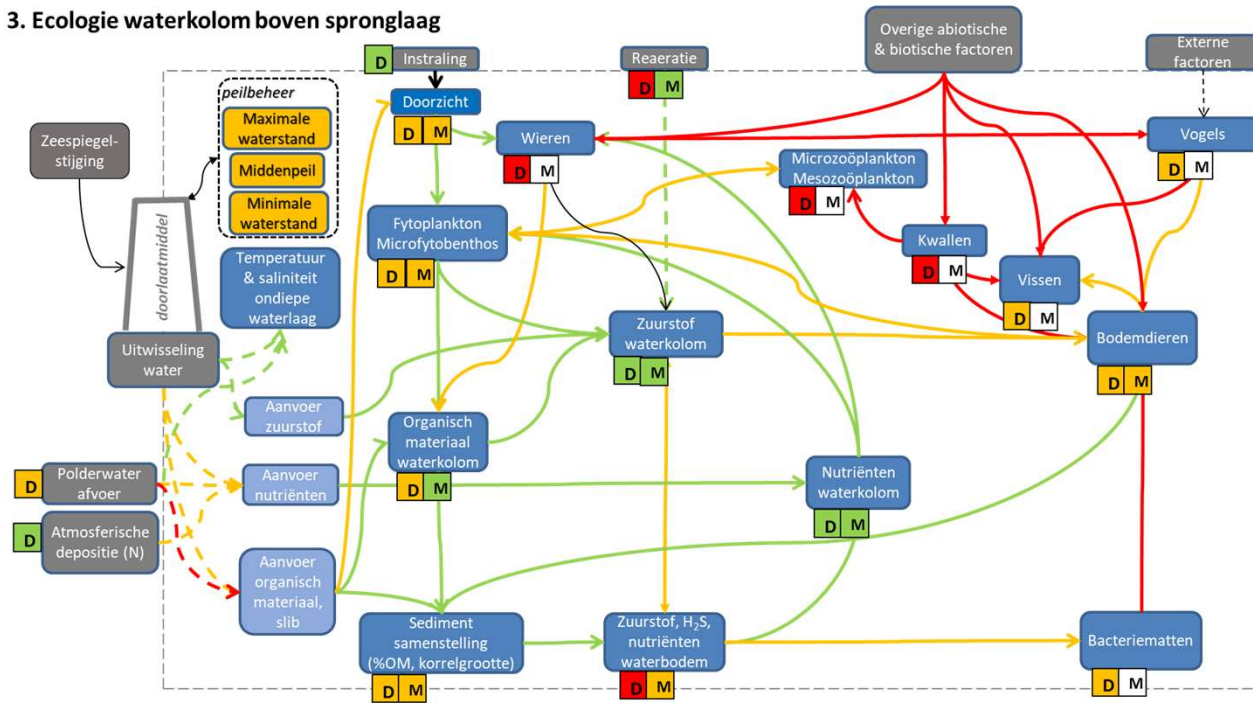
3. Ecologie waterkolom boven spronglaag

Ecologisch functioneren in beeld effectketens als hulpmiddel

Zoute meren

3. Ecologie waterkolom boven spronglaag

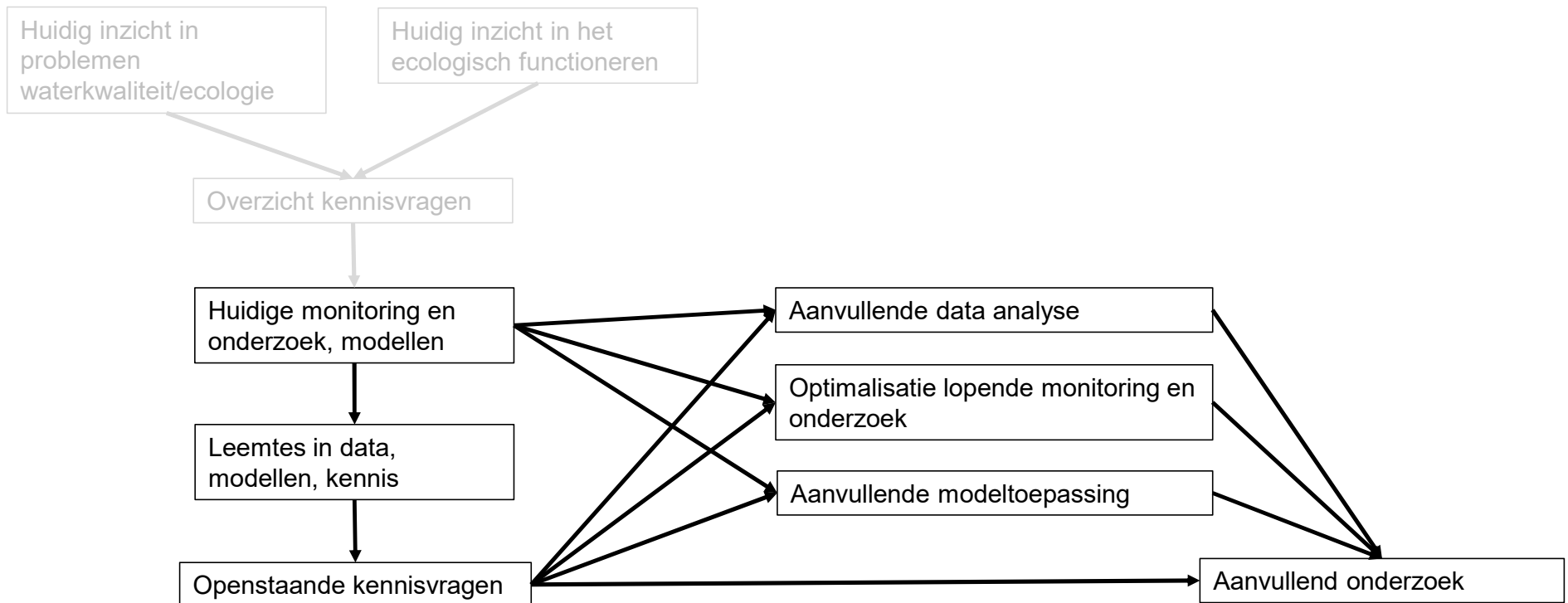
Kennis van processen
- voldoende?

Gegevens
- voldoende beschikbaar?

Modellen
- toepasbaar?

Werkwijze

Kennisleemtes en aanbevelingen

- Hoe ontwikkelt de gelaagdheid zich op tijdschaal van uren/dagen?
  - Onderzoek gestart in project StratiFEst
- Hoe varieert de zuurstofconcentratie dicht bij de bodem in de ondiepe delen?
  - TSO metingen geven een beeld voor de diepe waterkolom, onzeker hoe representatief die zijn voor de ondiepe delen? → aanvullende metingen
- Wat is de trend in de bodemdierengemeenschap en vispopulaties?
  - Analyse van bestaande data; verband leggen met omgevingsfactoren
- Voorkomen en omvang van bacteriematten
  - Kunnen we trends beter kwantificeren of zijn er meer metingen nodig?
  - Wat zijn de effecten op het bodemleven?
- Ontwikkelingen vogels
  - Kunnen we met bestaande vogeltellingen de relatie leggen tussen ontwikkelingen in de meren en toe- of afname vogelsoorten? → aanvullende analyse
- Invasieve exoten
  - Wat is het effect op het functioneren van het ecosysteem?

Kennisleemtes en aanbevelingen (2)

- Geen of beperkte gegevens en kennis:
  - Toename van kwallen, effecten op zoöplankton en vis?
  - Belang van microfytobenthos
  - Effect van stijgende watertemperaturen
  - Eerste inschatting van belang mogelijk?
- Wat is het belang van de meren in de ZW Delta?
  - Verbinding tussen zee – Deltawateren – binnenwateren
  - Kraamkamer voor vis
  - Hoogwatervluchtplaats
  - Enz...
- Wat kunnen we leren van vergelijkbare systemen elders in Europa?

Deltares

Samenvattend

- Er valt al veel te winnen door
  - Aanvullende analyses van beschikbare data
  - Inzet van de huidige modellen
  - De huidige monitoring aanvullen met extra metingen
- Resterende kennisvragen specificeren
- Bepalen wat we als doel willen bereiken

Vragen en opmerkingen?

Deltares

Contact

 www.deltares.nl

 [@deltares](https://twitter.com/deltares)

 [linkedin.com/company/deltares](https://www.linkedin.com/company/deltares)

 info@deltares.nl

 [@deltares](https://www.instagram.com/deltares)

 [facebook.com/deltaresNL](https://www.facebook.com/deltaresNL)

